

Dopisi.

Iz Slatine. (Občni zbor), kateri je priredilo tukajšnje društvo 28. januarja, privabil je mnogo ljudstva iz domačih in sosednih okolic. Iznenadilo nas je lepo število vrlih Poličančanov, od katerih nas loči visoki Boč, a družijo srce; razveselili so nas blagi sosede iz Rogatca, Kostivnice, Medvedovega sela, Sladke gore, Zital. Bodi vsem v imenu odbora ponovljena srčna zahvala, zlasti pa še gospodu, ki nas je tako kratkočasil s svojo krepko besedo. Najvažnejša točka dnevnega reda bil je govor drž. poslanca, velj. g. dr. L. Gregoreca. V poljudni besedi kazal nam je, kako se na Dunaji sučejo kolesca ure v oni palači, kjer se določujejo osode narodov in stanov. Čuli smo zopet, da za nas verne Slovence še ni pritekla zaželeni ura, ki bi nam naznanila narodno enakopravnost, polajšala težka bremena, povzdignila versko mišljenje in življenje, marveč za nas porinili so »čajngar« nazaj. Zanimivo je bilo poslušati, ali tužno nam je bilo pri srci. Razvideli smo, kako težaven stan imajo naši poslanci v teh homatijah drž. zbornice. Gospod poslanec je znan boritelj slovenskega ljudstva. Ni nam dvomiti, da bo tudi v tem sitnem času po svoji vesti in moči povsod deloval in potegoval se za blagor in potrebe svojih volilcev. Pri sledeči prosti zabavi zapela se je marsikatera lepa pesem in spregovorilo mnogo spodbudnih in saljivih napitnic. Veselilo nas je še posebej, kako so tudi možje izmed ljudstva povdarjali, da moramo ostati vstrajni in edini, in seme, katero smo vsejali, bo krepko rastlo, zakaj vsejali smo ga v dobro zemljo, napojeno namreč z versko-narodnim mišljenjem in prepričanjem.

Iz Rogatca. (Okr. zastop.) Pri nas so se izvršile volitve v okrajni zastop. Upali smo, da zmagamo v veleposestni in občinski skupini. Ker imamo v veleobratni skupini tri glase, pričakovali smo po tem takem narodno večino v prihodnjem okr. zastopu. Storili smo svojo dolžnost ter po reklamacijah očistili volilni zapisnik vseh nepostavnih volilcev. Okrajno glavarstvo nam je v tem tudi vstreglo, toda deželna namestnija je sprejela nekega izbacjenega volilca, kateri pa po dosedanjih odlokih in rabsodbah upravnega sodišča na Dunaju nima pravice v skupini veleposestnikov. Nadalje je bil izbrisan vsled nasprotnih reklamacij eden naših volilcev, pa mu tega okrajno glavarstvo ni javilo pravodobno, da bi uložil zoper ta ukrep svoj ugovor. Tudi to se nam ne zdi čisto postavno. Slednjič se je konservativni ministerski predsednik, knez Alfr. Windischgrätz, odtegnil konservativni volitvi in tako smo ostali za en glas v manjšini. Zato se dne 22. prosinca nismo udeležili volitve v skupini veleposestnikov. Bolj srečni smo bili s kmečkimi občinami. Štirideset volilcev se je udeležilo volitve, le dva sta izostala. Naši kandidatje so dobili po 32 do 40 glasov, nasprotniki le po 1 do 5. Pred šestimi leti je bila skupina kmečkih občin popolnoma v liberalno-nemškotarskih rokah; pred tremi leti se je posrečilo le šest narodnih mož po ožji volitvi spraviti v okr. zastop, letos pa vseh ednajst s tako ogromno večino. Kmečki volilci so pokazali svojo zavest ter pohvalno zvršili svojo narodno dolžnost. Slava njim!

Iz Slatine. (Opazke k zborovanju.) Ko sem gledal tovrstno zbrano ude našega društva ter med domačimi obrazi zapazil tudi može, kmečke korenjake, ki se niso zbal blatnega daljnega pota, da so prišli k nam, šinila mi je v glavo misel, katere se ne morem znebiti, da je ne zapišem. Mnogo imamo že društev po slovenskih krajih, mnogo tudi raznih narodnih zastopov, a vsa ta društva in vsi ti zastopi zdijo se mi čete razpršene brez generala. Nimamo organizacije, ki bi nas družila in rabila kot skupno četo. Gosp. poslanec nam je pra-

vil, da so si bili pred nekimi leti judje v strahu, da obresti njihovih milijonov bodo padale. Takoj so proti tej nezgodi zagnali skupen glas in pomagalo je. Kako pa kmetje? Doma zdaj tu, zdaj tam tožujemo o hudih časih in bremenih in narodnih krivicah. Ali to se pač bore malo na Dunaj sliši. Ako bi pa po različnih društvih in zastopih skupno zaječali, bil bi le krepkejši glas. Na Dunaji so hoteli židovski mestni očetje prepovedati, da bi se v šoli pred in po nauku kršč. otroci glasno prekrizali in opravili skupno molitev. Katoliška društva in kršč. stariši so se v prirejenih zborovanjih temu hitro nasproti postavili in s kakšnim uspehom? Njihov odločni stoj! je obranil sv. križ ne le toliko, da se smejo otroci po stari navadi še zanaprej glasno prekrizati, ampak tudi križanega Odrašenika podobe, katere so bili davno že iz šol pometali, vračajo se nazaj v šolske sobe in to na stroške mestne blagajne, kar pred nekaj leti niti na stroške višjega pastirja niso dopustili. Naši kmetje si želijo, da bi bila v marsičem šola preosnovana. Ako bi to želijo leto na leto pošiljali na Dunaj, bi tam vsaj vedeli za njo. Vemo, da imajo tam debela ušesa. Skušeni voditelj nemških katolikov, slavni Windhorst se za taka ušesa nič ni brigal. Ako mi stokrat odklonijo, rekel je, stokrat bom vzbornici stavljal predloge na odstranitev naših krivic. Je-li bilo brez vspeha? Poglejmo si mestne delavce! Vedno in vedno zahtevajo pravico. Prej ali slej se jim bode več ali manj vstreglo. Kje pa se kmetje skupno glasijo, ter zahtevajo preduraganje njim tako krivično razdeljene volilne pravice?

Iz Gornje-Radgonskega okraja. (Okrajni zastop.) Ko sem po naključju dobil, kos Graške tetke od 30. decembra l. leta pred oči, sam nisem verjel svojim očem, ker sem si mislil, da kaj takega kmečke oči ne vidijo, ali pa bolj debelo vidijo, kakor je. Ko sem prebral, sem sprevidel, da mora naša »tetka« prav imeti, ker je nezmisljiva! Ko so se naš paša in njegovi janičarje na vojsko pripravljali, bilo je najpoprej treba ceste. Zato pa smo tudi mi občani poslali svoje glavne zastopnike, ki smo jim že pred letom izročili občinsko premoženje, da bi ga čuvali, in branili pred velikimi stroški. Pa kako smo se v nekaterih občinah goljufali, ko smo si izvolili »janičare«, ki nam doklade nalagajo, žepe praznijo in nas pod tujčevo peto tlačijo. Tu vam zaporedoma postavim, kakor je v Graški »tetki«. Poljska občina ima nazaj plačati okrajnemu zastopu 189 fl. 50 kr., kar je za moste dal, Lastomeri 66 gld. 50 kr., Ivanjševci 137 gld., Stavenšinci in Očeslavci 50 gld. 88 kr., Šavenska občina za napravo ceste 104 gld.; za to in Poljsko občino še je okrajni zastop dovolil 400 do 600 gld. za nasipanje ceste. Kaj ne, da smo si dobrega paša izvolili? Prej so nam obljubili, da nas ne bo ta cesta nič kostala. Sedaj pa so te občine že okraju dolžne. Tu davkoplačilec pride v dolg, kakor senica v kletko. Kaj pa si je naš Orehovski »bezirksbetretung« zmisli, da nam to za 5000, beri pet tisoč goldinarjev, bikecov iz Pingauskega plemena kupil, da bi se brez vseh stroškov vzredili, kakor tiste svinje, ki nam jih je nekdo s Pruskega prignal. Jaz vem, kako se mora kmet v sedanjih slabih časih za krajcar boriti, tedaj tudi vem, kako se naj za pleme skrbi. Kjer je dobra krma in priden gospodar, tam je tudi lepo pleme, kjer pa je slaba krma, tam naj bo pleme, kakorkoli, slaba bode živina. Le pogledjmo, koliko let imamo že c. kr. žrebce, pa s kakimi klusami nekateri vozijo. Ali je to tako pleme? V vsem, kar sem dozdaj pisal, je glavna točka in stvar ta: naš okrajni zastop nam je tako izvrstno gospodaril, da imamo 5721 gld. 73 kr. dolga in ta dolg bomo mi davkoplačilci morali plačati, k vsakemu goldinarju 20 kr. Pa to še ni zadosti, sedaj še pridejo občinske doklade in teh je v 19 občinah 20%, pri dveh 25%, pri dru-

gih po 36 % itd. in to je precej velik vdarec za nas kmete. Naši nasprotniki nam vedno pravijo, da bi si morali le kmete voliti. Sedaj imamo kmete, pa med sedanjim okrajnim zastopom in prejšnjim je tak razloček, kakor noč in dan. Kmet.

Iz Ormoškega okraja. (Napisi.) Že večkrat ste imeli kako besedo o napisih in to je bilo dobro; vendar še naj jaz dostavim nekaj k dopisu iz Slov. goric v štev. 3. Oglejmo si dopis in začnimo v Ormožu. Razun gg. Alojzija Mikla in Simona Kandriča, ki sta v istini uzorna narodnjaka, in še par drugih imenuje dopisnik celo vrsto nemških napisov. Ali ta dopisnik potovalec ni videl na glavnem trgu na prvem mestu krasne table gospoda Gumsa »Gostilna k zlatemu jelenu« in malo stran ravno tako lep napis odločnega narodnjaka in odvetniškega kandidata gosp. Fr. Kapusa »Gostilna pri solncu«! Potovaje proti Veliki nedelji našel je tam pri nekem trgovcu napis »G. Skvorec« in ta napis se mu je zdel »naroden«. Zakaj pa si ta potovalec ni ogledal malo dalje lepega napisa »Franc Majcen, sodar in gostilničar«, malo prej pa »Blaž Petek, kovač, in ako je šel proti Senožecem in čez Senčjak, moral bi gotovo tudi opaziti pri Veliki nedelji krasno tablo z napisom »Trgovina različnega blaga pri Slovencu«, na koji je tudi naslikan slovenski junak, držeč v rokah narodno trobojnico. Tak odločen narodni napis se morda težko najde na celem spodnjem Štajerskem in vse to je omenjeni potovalec prezrl, kar gotovo ni lepo, ker ako kedo kaj poroča v časopise, mora to vselej vestno storiti, ne pa še o istih narodnih napisih molčati, ki jih imamo. Gledé gospoda Škvorca pa je treba opomniti, da se pri tem gospodu, kar se tiče narodnosti, ni motil, kar radi priznavamo, če tudi je bolj mirnega značaja, vendar iz njegovega napisa tega ni mogel sklepati, ker je popolnoma pokvarjen ter bi se pravilno glasil »Jurij Škvorec«. Da pa v tem oziru v bodoče ne bode enakih pomot, nadajamo se od tega gospoda trgovca, da si da ta svoj napis sebi v čast tudi primerno popraviti.

Iz Braslovč. (Bralno društvo) je zborovalo 14. januarja ter si volilo te-le gg. v odbor: Predsednik č. g. kaplan Franc Pečnik, podpredsednik Franc Šporn, tajnik Zravko Wasse, blagajnik Franc Korun, odborniki: č. g. dekan Matija Stoklas, Ivan Prislán in Florijan Rak, pregledovalci računa: Vinko Rojnik, Ivan Pretner in Martin Zajc. Ne sme se pa zamolčati, da je pristopilo zopet lepo število novih udov in večina iz trga, in je to posnemanja vredno, kajti dosihmal so se ravno tržani najmanj zanimali za to prekornostno društvo. Zdaj pa so storili vrli korak najprej, ter pokazali, da le v slogi je moč. Tedaj le vsi na noge, kateri še niste vpisani kot udi bralnega društva, kajti zadnji čas je, da ne zamudite prilike, ki se vam ponuja za ta mali denar, pa toliko podučljivih ter koristnih časnikov in knjig prebirati ter od njih se kaj naučiti. Ako prebirate dobre časnike, ne bo vam žal ne za čas, pa tudi ne za oni goldinar, ki ga darujete za društvo, da si lahko več potrebnih in koristnih časnikov naroči, kajti mnogo se bodele naučili, kar vam je h koristi pri gospodarstvu in obrtu.

Iz Vitanja. (Bralno društvo.) Ob pustnem času si napravljate drugod sijajne veselice s petjem, godbo in plesi; mi tega ne premoremo; pa za ples nam tudi ni mar. O živino pa vendar! Če tudi polagoma, se naše »bralno društvo« vendar vedno bolj krepeča. Zdaj šteje nad 80 udov, ki marljivo prebirajo društvene knjige in časopise. Društvo je naročeno letos na: »Slov. Gosp.«, »Domovino«, »Domoljuba«, »Primorski list«, »Vrtec«, »Dom in Svet«, »Kmetovalec«, »Slovenec« in »Mir« pa dobivamo brezplačno. Pustno nedeljo nam je »bralno društvo« oskrbeo dvojno jako mično in podučno zabavo. Zjutraj po prvi božji službi, nam je razlagal

g. Belé, zdaj že tretjokrat, o sadjereji. Po večernicah pa so nam mladi igralci predstavljali igrokaz: »Mladit«. Po igrokazu smo gledali razne slike, resnobnega, pa tudi smešnega značaja, ki so se vrstile na zagrinjalu v temni sobani. Ljudstva je bilo mnogo. Vsi smo se razšli zadovoljni. Kar je pa še najboljše: žep se nam vsled teh zanimivih zabav ni izpraznil, glava nas drugi dan tudi ni bolela. Vitanjčan.

Od sv. Urbana pri Ptuj. (Velika nesreča.) V noči na dan 20. januarja so na Drsteli, takajšnje župnije, mož Mihal njegova žena Antonija Vilčnik in njena otroka Micika in Jakec, prva 13 in drugi 2 let stara nagloma umrli. Uzrok pa je bilo to-le: Vilčnik si je napravil v kuhinji žganjarnico; kakor pa je že nesreča hotela, postavil je preblizo stene, ki je bila lesena, pa premalo tlažena, ognjišče. Od vročine se je stena začela smoditi, tega pa Vilčnik ni zapazil, da se sta hiši sape napolnili. Na večer je Vilčnik žganjarnico zgotovil in še izrekel: »Hvalu Bogu, da sem to reč tako srečno dokončal, sedaj pa gremo spat«. Vsi se podajo, vsaki na svojo posteljo, in sicer oče v drugo, mati pa s tremi otroki v prvo hišo na spanje; edn sin se je pa podal v hlev na svojo posteljo. Drugo jutro najde sin, ki je v hlevu spal, očeta, mater brata in sestro mrtve, prestrašen beži po sosede. Ti so potem našli, da še ena mlajša, 7 letna deklica ni bila celo mrtva, so tako daleč spravili, da še živi, vendar pa je malo upanja, da bo pri življenji ostala. Druge štiri mrlice so djali na mrtvaški oder katere je vsaki s solznatimi očmi gledal. Res velika žalost, poteg mrtvega očeta mladi sinček in poleg mrtve matere mlada hčerka na odr! Vse skupaj so dne 22. januarja na tukajšnjem mirodvoru k večnemu počitku položili. Žalost za rajne je velika, ker so bili pridni in skrbni ljudje. Naj počivaje v miru!

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. veličanstvo svitli cesar se je vrnil iz Budapešte na Dunaj ter ostane tu brž do pomladi. — Notranje mesto ima izvoliti si novega poslanca v drž. zbor, volilci pa se ne morejo odločiti, ker se jim jih ponuja več, toda manj odličnih. — V mestu je več vojašnic, pa so jim na poti in zato jih hočejo podreti, a se ve, da bode potem treba postaviti drugih, zunaj mesta. Ali kaj dene to, saj imamo denarja!

Češko. Sodba čez »Omladino« se bliža koncu in razsodba se razglasi prve dni v prihodnjem tednu. Naj bode pa ona taka ali taka, na vsak način je nam »Omladina« žalostno znamenje spridenosti sedanjih mladih ljudi, izlasti po mestih.

Štajarsko. Deželni zbor je sklenil, da se plača iz dež. kase 20.000 gold. za novo cesto iz Luč do Solčave, ako plača za-njo Gornjegrajski okraj 5000 gold. Ni torej dvoma, da se cesta napravi. — V dež. zboru so spremenili postavbo, ki vrejuje izdelovanje, nasipanje in sploh vzdrževanje okrajnih cest. Po novi postavi zadene okrajne zastope precej novih stroškov. Ne vemo, če je prememba ugodna.

Koroško. V Beljaku so osnovali posebno društvo za to, da dela odločno za dr. Steinwenderja, če se le-ta vsprejme kandidaturu za drž. poslanstvo. Ali se bode še torej on obotavljal! — V Dobrli vasi inajo podružnico sv. Cirila in Metoda, ali ona ni po volji Fr. Grassla, okr. zdravnika; strastno dela zoper njo, pa nič ne opravi, ker so slov. kmetje pametni in zavedni rodoljubi.